

Politik for værdig ældrepleje

Sundhed og Velfærd
September 2018

Godkendt af Ældreomsorgsudvalget 7. november 2018

Politik for værdig ældrepleje

Forord

Brønderslev Kommunes Politik for Værdig Ældrepleje (værdighedspolitikken) er en af flere politikker, som ligger under kommunens ældrepolitik. Formålet med værdighedspolitikken er at sikre, at alle ældre borgere får en værdig ældrepleje, og at de pårørende, som gør et stort stykke arbejde for deres svækkede ægtefæller får den anerkendelse og støtte, de har krav på og brug for, for og så at kunne leve det gode liv. Værdighedspolitikken sætter den overordnede retning for, hvordan arbejdet med værdighed skal foregå i praksis.

Ældre borgere har, ligesom resten af befolkningen, individuelle værdier og behov, som skal imødekommes på forskellig vis. Der er mange forskellige holdninger til hvad der opleves som værdigt. Det er derfor afgørende, at plejen af ældre borgere tilrettelægges med udgangspunkt i den ældres behov.

I Brønderslev Kommune ønsker vi samtidig fokus på den ældre borger som selvstændigt individ med sin helt egen livshistorie. De ældre borgere i kommunen skal derfor have mulighed for at leve et værdigt liv og blive mødt med respekt for deres ønsker og behov. Der skal derfor være respekt og forståelse for, at den ældre borger er dannet af det liv, den pågældende hidtil har levet, og at indsatsen tilrettelægges herefter, når det handler om en værdig ældrepleje.

Politikken er gældende for alle ældre i Brønderslev Kommune, som enten modtager eller giver pleje i hjemmet eller bor i en plejebolig i kommunen samt for de medarbejdere, som yder hjælp og pleje hos den ældre.

Med venlig hilsen

Ole Jespersgaard

Formand for Ældreomsorgsudvalget

Indledning

I Finansloven har regeringen, fra 2016 og frem, afsat 1 mia. kr. årligt til en værdig ældrepleje i kommunerne. Brønderslev Kommunes andel af "værdighedsmilliarden" udgør 7,5 mio. kr. i 2018. Hensigten er, at ældre borgere i både plejeboliger og i egen bolig skal have en værdig pleje og omsorg, så de kan fortsætte med at leve det liv, de ønsker. I den forbindelse skal kommunerne udarbejde en værdighedspolitik, som skal offentliggøres senest 1. december 2018.

Brønderslev Kommunes værdighedspolitik er blevet til i samspil mellem Ældreomsorgsudvalget, Ældrerådet, bruger- og pårørenderåd på ældreområdet og lederne på ældreområdet.

Værdighedspolitikken er bygget op omkring følgende seks emner:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død
- Pårørende

Brønderslev Kommune arbejder med udgangspunkt i tilgangen "I samspil med borgerne". Værdierne i denne tilgang, nysgerrighed, fællesskabende og modig, skal ligeledes præge den tilgang som borgerne på Ældreområdet mødes med.

Livskvalitet

Oplevelsen af livskvalitet er individuel. Den afhænger af de værdier og ønsker, vi hver især har for vores liv. For nogle er det livskvalitet at kunne fortsætte hidtidige interesser og aktiviteter, for andre er det livskvalitet at være velsoigneret og fx gå med makeup og smykker. For nogle er det livskvalitet at kunne sove længe, for andre er det livskvalitet at komme ud i naturen eller deltage i samvær med andre. For alle gælder det, at de skal føle sig trygge i deres liv og den hverdag, de har, og vi tror på, at langt de fleste ældre borgere ønsker at klare sig selv længst muligt – fordi friheden til at kunne gøre hvad man vil, fordi man kan, skaber livsglæde og livskvalitet. Derfor har vi fokus på hjælp til selvhjælp.

Når en ældre borger får brug for hjælp og støtte fra andre for at klare hverdagen, kan den ældre borger opleve, at det bliver svært at holde fast i det liv og de aktiviteter, der giver livskvalitet for én selv. Det er derfor afgørende, at vi i Brønderslev Kommune bestræber os på at tilrettelægge indsatserne for ældre borgere, så der tages udgangspunkt i det, der giver så høj en livskvalitet for den enkelte som muligt. Samtidig skal der i indsatserne være fokus på vedligeholdelse af fysiske og psykiske færdigheder.

I Brønderslev Kommune er det derfor et mål, at ældre borgere skal opleve at:

- Blive mødt af medarbejdere, der har respekt og forståelse for den ældre borgers livshistorie, og som formår at arbejde ud fra denne i det daglige
- Blive mødt af medarbejdere, der er nærværende og nysgerrige i forhold til at undersøge, hvad der er livskvalitet for den enkelte og handle ud fra dette
- Have mulighed for at deltage i aktiviteter, der giver livskvalitet for den enkelte

Selvbestemmelse

Retten til selvbestemmelse er en menneskeret. Alle mennesker har ret til at træffe valg og beslutninger, der vedrører dem selv. En ret med frihed til at forme sit liv i overensstemmelse med de ønsker og behov, den ældre borger har. Hjemmet er den arena, hvor udøvelsen af selvbestemmelseretten er suveræn. Selvbestemmelse kan handle om selv at kunne bestemme, hvad man skal spise, hvad man laver i løbet af dagen eller hvem, man har lyst til at være sammen med. Det er selvbestemmelse at kunne bestemme, hvordan ens egen dag skal være, hvornår man står op, og hvornår man går i seng.

Ældre borgere har gennem et langt liv dannet en forståelse af sig selv som menneske, hvem de er, hvordan de gerne vil leve deres liv, og hvem de gerne vil dele deres liv med. Når en ældre borger får brug for hjælp til at opretholde en hverdag, kan det være svært at holde fast i, hvordan den enkelte ønsker at leve sit liv. Det er derfor afgørende, at medarbejderne i Brønderslev Kommune arbejder ud fra en tilgang til de ældre borgere, der værner om den enkeltes selvbestemmelse. Samtidig ønsker Brønderslev Kommune at støtte op om, at den ældre borger fortsat kan følge med i familiens liv, ligesom de også skal kunne følge med i verden omkring dem ved at kunne se og læse nyheder osv.

Brønderslev Kommune har derfor det mål, at den ældre borger skal opleve, at:

- Være herre i eget liv – det vil sige at blive respekteret som et individuelt menneske med ret til og mulighed for at bestemme over eget liv, herunder hvordan hverdagen og døgnrytmen skal være
- Blive mødt med respekt for privatlivets fred, eksempelvis at der bankes på døren inden man går ind i den ældres lejlighed, og at man tiltaler den enkelte borger respektfuldt
- Blive mødt af medarbejdere, der understøtter den enkeltes selvbestemmelse - også i situationer, der omhandler indlæggelse, behandling osv.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Kvalitet i indsatserne er afgørende for, at de ældre borgere får den hjælp og støtte, de har behov for. Det forudsætter fagligt kvalificeret personale, der arbejder ud fra den nyeste viden på området. Samtidig er det afgørende for kvaliteten af indsatsen, at der arbejdes tværfagligt på tværs af social- og sundhedsfaglige indsatser, ligesom der arbejdes på at sikre et sammenhængende og koordineret forløb på tværs af de kommunale og regionale tilbud i forhold til eksempelvis sygehus og praksissektor. Den ældre skal opleve, at alle faggrupper arbejder for at fastholde og styrke de ressourcer, den enkelte har. Samtidig skal der i de indsatser de ældre borgere tilbydes være fokus på forebyggelse af sygdom og sundhedsfremme. De ældre borgere og deres pårørende skal føle sig trygge ved, at personalet har et opmærksomt og omsorgsfuldt fokus på den enkeltes behov - med sundhed og trivsel i centrum.

Brønderslev Kommune har derfor det mål, at ældre borgere skal opleve at:

- Blive mødt af medarbejdere der er fagligt kvalificerede samt yder pleje og omsorg af høj faglig kvalitet, og som møder den ældre borger med nysgerrighed
- Blive mødt af medarbejdere der arbejder tværfagligt ud fra en rehabiliterende tankegang med et mål om at møde "det hele menneske"
- Medarbejderne arbejder for at sikre sammenhæng og kontinuitet i indsatsen for den enkelte, så den enkelte så vidt muligt møder en fast personalegruppe og oplever et godt og fællesskabende samarbejde mellem kommunen og andre instanser

Mad og ernæring

Mad og måltider er en afgørende del af tilværelsen for alle mennesker. Maden er vigtig for at sikre den ældre borger den rette ernæring, ligesom måltidet og de sociale elementer omkring dette har væsentlig betydning for den enkelte borgers livskvalitet. Det er individuelt, hvilke forventninger og hvilke behov den enkelte har til mad og måltider.

En gruppe af de ældre borgere kan have behov for særlig støtte til at få næringsrigtig mad, eksempelvis på grund af nedsat appetit eller det faktum, at mange er alene og derfor ikke har kræfter til eller prioriterer at få lavet ordentlig mad.

De ældre borgere i Brønderslev Kommune skal derfor opleve, at den kommunalt tilberedte mad er frisk, indbydende, velsmagende og ernæringsrigtig. Samtidig skal de forskellige ernæringsmæssige behov imødekommes i et tværfagligt samarbejde mellem plejepersonale, diætister, køkkenpersonale mv.

Brønderslev Kommune har derfor det mål, at ældre borgere skal opleve at:

- Der i de kommunalt tilberedte måltider er fokus på, at måltiderne er indbydende, velsmagende og ernæringsrigtige
- Der er fokus på et hyggeligt og socialt fællesskab omkring mad og måltider for dem, der ønsker dette
- Der er fokus på, at de ældre har en god tandsundhed, så de kan nyde et godt måltid mad

En værdig død

En værdig ældrepleje indbefatter også, at den ældre borger får en værdig, tryk og så vidt mulig smertefri afslutning på livet. Der kan være mange forskellige ønsker og behov i forhold til, at opnå en værdig død - både for den døende og for de pårørende. De fleste ældre borgere ønsker at dø hjemme i vante omgivelser, mens andre ønsker at møde livets afslutning på sygehus, aflastning på plejehjem eller hospice. Nogle ønsker smertelindring og livsforlængende behandling, mens andre ønsker mulighed for samtaler, om emner, som har betydning for den enkelte.

Brønderslev Kommune vil så vidt, det er muligt, imødekomme den døende og de pårørendes behov. Det er derfor afgørende, at personalet har de faglige kompetencer der er nødvendige for at sikre en værdig død, ligesom det er afgørende, at personalet har tiden til at drage omsorg for den døende og de pårørende.

Medarbejdernes faglige kvalifikationer skal sikre, at unødige indlæggelser undgås, så den døende og de pårørende får mulighed for at tage afsked i vante og rolige omgivelser.

Brønderslev Kommune har derfor det mål, at ældre borgere skal opleve, at en værdig død betyder at:

- behandling, pleje og omsorg bekræfter livet og giver en oplevelse af døden som en naturlig proces
- indsatsen er tværfaglig og at der samarbejdes tæt med egen læge og det palliative team
- behandling, pleje og omsorgen er helhedsorienteret med fokus på fysiske, psykiske og sociale forhold, samt ting, der har betydning for den enkelte.
- at indsatsen kan indsættes tidligt i sygdomsforløbet evt. i samarbejde med kommunens kræftrehabilitering
- at der tilbydes støtte, så livet kan leves så aktivt som muligt ind til døden med størst mulig livskvalitet
- der tilbydes samtale om ønsker for den sidste tid, herunder samtale om ønsker til evt. genoplivning
- behandling, pleje og omsorg foregår i en løbende dialog med den uhelbredeligt syge og dennes pårørende
- behandling, pleje og omsorgen i livets sidste fase planlægges ud fra individuelle hensyn, hvor den døende og dennes pårørende ses og respekteres, som de mennesker de er
- at der tilbydes støtte til de pårørende under sygdomsforløbet og i sorgen over tabet i form af opfølgende besøg

Pårørende

At være pårørende til et menneske med hjerneskade, en kronisk sygdom eller som svækkes kognitivt og/eller fysisk kan gøre det svært at finde ressourcerne til både at passe på sig selv og den svækkede, og det kan i yderste konsekvens lede til social isolation og ensomhed.

Samtidig kan der opstå mange spørgsmål, både om hvordan man bedst muligt får hverdagen til at fungere, eller hvordan en evt. overgang til en plejebolig kan foregå.

Brønderslev Kommune anerkender de pårørende der påtager sig den store opgave, det er at bo sammen med et menneske med ganske særlige behov og ønsker, så vidt det er muligt, at understøtte dem her i.

Brønderslev Kommune har derfor det mål, at de pårørende skal opleve at:

- blive mødt med den største respekt for den opgave, de påtager sig.
- have mulighed for aflastning, så der også bliver plads til de ting, som er vigtige for den pårørende.
- have mulighed for at indgå i netværk med ligesindede.
- have mulighed for at fastholde sit oprindelige netværk - og mødes med venner og familie
- have mulighed for at hente støtte og rådgivning hos specialiserede fagpersoner.